

۲۰۱۵/۱۲/۱۵

بی. بی. سی.

دیدبان شفافیت افغانستان: قرارداد استخراج تعدادی از معادن به افراد سیاسی داده شده است

مؤسسه دیدبان شفافیت افغانستان اعلام کرد که این نهاد اسناد و روند استخراج پنج معدن را در افغانستان مطالعه کرده و دریافته که قرارداد این معادن به افراد متنفذ سیاسی و خانواده های آنها داده شده است. وزارت معدن افغانستان نیز با پذیرفتن وجود مشکلات در این پنج قرارداد گفته که دو مورد آن لغو، یک مورد به شورای وزیران ارسال و دو مورد دیگر نیز در حال بررسی است.

در گزارش این مؤسسه که امروز توسط "سید اکرام افضلی"، رئیس اجرائی این مؤسسه ارائه شد، آمده است که معدن سمنت غوری، طلای قره داغان، طلای نور آبه، کرومات کوه صافی و معدن زغال سنگ گرمک غربی دره صوف ولایت سمنگان، استخراج شان به افراد با نفوذ سیاسی واگذار شده است.

این مؤسسه به طور مشخص نام برده که این شرکت ها عبارتند از شرکت سرمایه گذاری افغان که کارخانه تولید سمنت غوری ولایت بغلان را قرارداد کرده، شرکت تجارتی ویست لند که استخراج طلا به ساحه ۱۴ کیلومتر مربع در ولایت تخار را برنده شده، شرکت طبیعی افغان کریستال که استخراج طلای ولایت بغلان را قرارداد کرده؛ شرکت برادران هیواد که کرومات کوه صافی ولایت پروان را برنده شده و شرکت برادران خوشک که استخراج زغال سنگ گرمک غربی ولایت سمنگان را برنده شده است.

آقای افضلی گفت که به دلیل مسایل اخلاقی و اصولی نمی تواند فهرست مقامات دولتی را ارائه کند. به گفته او دولت افغانستان باید خود اقدام به این کار کند.

در گزارش این نهاد آمده که اسناد داوطلبی اکثر این معادن، نشان می دهد که این اسناد به گونه ای به سود شرکت برنده تهیه شده و داوطلبی نیز به نفع شرکت برنده انجام شده است. موارد این قرارداد ها، با قانون معادن افغانستان در تناقض است.

این مؤسسه مدعی شده که اعمال نفوذ سیاسی در تمام جریان داوطلبی وجود داشته و در طریق انتخاب شرکت ها نیز فشار سیاسی مشهود است.

دیدبان شفافیت افغانستان تأکید کرده که اطلاعات با شرکت های برنده، قبل از امضای قرارداد شریک ساخته شده و کارخانه سمنت غوری، با توجه به اینکه پیشنهاد داوطلبان دیگر بیشتر به نفع دولت بوده، ولی شرکت فعلی برنده اعلام شده است.

این نهاد افزوده که بر اساس قانون معادن افغانستان به سیاستمداران، کارمندان دولتی و حکومتی اجازه گرفتن هیچ نوع قرارداد داده نشده اما در پنج معدن متذکره به نحوی مقامات دولتی و سیاستمداران سهم دارند، هرچند که تلاش شده سهم آنان مخفی نگهداشته شود.

در گزارش مؤسسه دیدبان شفافیت آمده است که تمام ۵ شرکت طرف قرارداد، تاکنون به مفاد قرارداد منعقد شده عمل نکرده اند و علاوه بر آن از کارگران خود استفاده نموده و به آنان تنخواه پایین داده اند.

وزیر معدن افغانستان نیز چندی قبل اذعان کرده بود که معادن افغانستان تاراج می شود. این نهاد افزوده که این شرکت ها بدون مطالعات تأثیرات محیطی و اجتماعی، بدون ارائه اسناد لازم به وزارت معدن و نفت افغانستان برای اجازه آغاز کار، شروع به استخراج معادن کرده اند.

دیدبان شفافیت افغانستان افزوده که وزارت معدن و اداره محیط زیست افغانستان در جریان نظارت بر فعالیت این شرکت ها ناکام بوده و قرارداد ها بعد از امضاء تغییر داده شده اند.

این نهاد گفته که شرکت ها جریمه تخلفات خود را نپرداخته، به خواست مردم محل به دلیل خسارتی که بر آنان وارد کرده گوش نداده اند.

بر اساس این گزارش تاکنون این شرکت ها از بابت حق الامتیاز و کرایه زمین بیش از ۳ میلیارد افغانی (بیشتر از ۵۰ میلیون دلار) به دولت افغانستان ضرر زده اند. این نهاد به دولت افغانستان پیشنهاد کرده که قانون معادن به دلیل اینکه مواد کافی به خاطر جلوگیری از فساد در آن وجود ندارد، تعدیل شود.

روند اهداء قرارداد به داوطلبان، ارزیابی داوطلبی و چانه زنی مربوط به آن باید به یک تیم متخصص سپرده شود و در آن طرقي در نظر گرفته شود که در حسابهی مصون از نفوذ سیاسی باشد.

"محي الدين نوري"، سخنگوی وزارت معدن افغانستان به بی بی سی گفت که در مورد معدن سمنت غوری بعد از بررسی و مشخص شدن مشکلات آن موضوع، برای تصمیم نهایی به شورای وزیران سپرده شده، قرارداد استخراج طلای قره داغان نیز لغو و معدن به دولت واگذار شده است. معدن کرومات کوه صافی نیز بعد از بررسی به حالت تعلیق در آمده است.

او گفت که دو قرارداد طلای نورآبه و معدن زغال سنگ گرمک غربی دره صوف ولایت سمنگان نیز اکنون در حال بررسی هستند که در باره سرنوشت آن بزودی تصمیم گرفته می شود. این قراردادها مشکلاتی داشته که نیازمند برخورد قانونی است.

آقای "نوری" افزود که اولین بار مشکلات قانون معدن را آقای "داوود شاه صبا"، وزیر کنونی معدن و نفت افغانستان مطرح کرد که قانون کنونی جوابگوی تطبیق قرارداد و سرمایه گذاری در معادن نیست. کار وسیع انجام شده و طرح قانون جدید ۸۰ الی ۹۰ درصد پیش رفته است.

او گفت که برعکس قوانین قبلی، قانون کنونی ترجمه نیست، بلکه با توجه به شرایط افغانستان، نظریات متخصصان افغان و خارجی، مردم محل، جامعه مدنی و کارمندان وزارت معدن و نفت افغانستان تدوین شده است.

آقای "نوری" گفت که در ماه جنوری سال ۲۰۱۶ این قانون دوباره به دومین شورای منابع معدنی افغانستان ارائه و طرح نهایی آن برای تصویب به ولسی جرگه ارسال خواهد شد. او مدعی شد که مشکلات کنونی، از حکومت گذشته به ارث رسیده است.

چند روز پیش "داوود شاه صباح"، وزیر معادن افغانستان نیز در گفت و گو با بی بی سی بر قرارداد های انجام شده در مورد استخراج معادن این کشور ایراد گرفت و گفت آنها به نفع افغانستان نیستند.

آقای "صبحاح" گفت که از نظر او قوانین و قراردادهای موجود در زمینه معادن در افغانستان نیاز به تجدید نظر دارد تا با در نظر داشت منافع افغانستان شرکت های سرمایه گذار نیز به ثبات حقوقی اعتماد کنند.

پایان

